

Bijlage 3

Overzicht van microdata bij het CBS, ten behoeve van de evaluatie van de WBSO

In deze bijlage van het aanbestedingsdocument wordt een overzicht gegeven van microdata bij het CBS die beschikbaar en potentieel bruikbaar zijn voor kwantitatieve analyse in de aankomende evaluatie van de WBSO. Het betreft: a) data voor effectindicatoren, b) data over waarneembare karakteristieken van bedrijven die al dan niet in combinatie met data genoemd onder effectindicatoren benut kunnen worden voor beschrijvende statistiek dan wel econometrische analyse en c) variabelen ten behoeve van modellering/weergave van WBSO/RDA-ondersteuning in econometrische analyse en beschrijvende statistiek. Er wordt steeds ook aangegeven voor welke jaren de gegevens naar verwachting beschikbaar zijn bij de start van het evaluatieonderzoek in mei 2024. Het overzicht is op basis van eerdere overzichtsinformatie van het CBS opgesteld door EZK en in februari 2024 afgestemd met het CBS, met name met het oog op een getrouwe weergave van de data die naar verwachting beschikbaar zijn bij de start van het evaluatieonderzoek.

Per indicator zijn in onderstaande tabel 1 één of meerdere mogelijke bronnen aangegeven en de jaren waarvoor deze naar verwachting beschikbaar zijn in mei 2024. Deze bronnen worden vervolgens stuk voor stuk nader uitgewerkt, met onder andere een korte beschrijving van de populatie en de herkomst en karakteristieken van de data. Daar waar van toepassing wordt aangegeven of sprake is van restrictiebanden die alleen na toestemming van EZK/RVO beschikbaar kunnen worden gesteld. Dat speelt specifiek in het geval van de WBSO/RDA-data. In bijlage 1 van dit document worden de kenmerken van de CBS-bronnen overzichtelijk weergegeven, waarbij ook is gespecificeerd of het om steekproefgegevens op basis van enquêtes gaat dan wel om integrale waarneming op basis van registers, eventueel in combinatie met enquêtering (wat bij de bron Outward FATS het geval is). In bijlage 2 zijn frequentietellingen opgenomen voor enkele belangrijke variabelen in de beschreven bronnen.

De verbinding tussen de eenheden van de verschillende statistieken vindt plaats op basis van de zogeheten bedrijfseenheid (BEID). Dit is de unieke eenheid die bedrijven identificeert vanuit het Algemeen Bedrijven Register (ABR), de ruggengraat van de bedrijvenstatistieken van het CBS. Met behulp van deze bedrijfseenheid (BEID) en in sommige gevallen ondernemingsgroep (OG) als aggregaat van BEID's zijn de verschillende bronnen te koppelen. De in het evaluatieonderzoek te gebruiken microdata met betrekking tot de WBSO/RDA zijn reeds via KvK-nummers gekoppeld aan het ABR op BEID-niveau. Deze data maken ook deel uit van dit overzicht van microdata bij het CBS, maar zijn op uitgebreide wijze apart beschreven in bijlage 2 bij het Aanbestedingsdocument, naast een bespreking van die data in meer algemene zin in paragraaf 2.3 van de Terms of Reference voor de evaluatie (bijlage 1 bij het Aanbestedingsdocument).

Tabel 1 Bronnenoverzicht indicatoren

Indicator	Bron	Periode (zonder breuken)
Effectindicatoren		
Uitgaven aan R&D, onderscheiden naar loonuitgaven, materiële uitgaven en investeringen in kapitaalgoederen	R&D-enquête (RTD)	2013-2021*
Omvang R&D-personeel	R&D-enquête (RTD)	2013-2021*

S&O-loonkosten en S&O-niet-loonkosten/uitgaven daadwerkelijk dan wel forfaitair op basis van S&O-uren	Koppelbestanden WBSO/RDA	2004-2022
S&O-uren	Koppelbestanden WBSO/RDA	2004-2022
Financiering uit het buitenland van R&D bij in Nederland gevestigde bedrijven**	R&D-enquête (RTD)	2013-2021*
Financiering van R&D in het buitenland door in Nederland gevestigde bedrijven***	R&D-enquête (RTD)	2013-2021*
Omzet met nieuwe en verbeterde producten	Community Innovation Survey (CIS)	2010-2020****
Al dan niet productinnovatie gerealiseerd door bedrijven (binaire variabele)	Community Innovation Survey (CIS)	2010-2020****
Al dan niet procesinnovatie gerealiseerd door bedrijven (binaire variabele)	Community Innovation Survey (CIS)	2010-2020****
Patentaanvragen bij European Patent Office en OCNL	Patentaanvragen	2013-2020*****
Toegevoegde waarde	Productiestatistieken (PS)	1993-2022
	Statistiek Financiën niet-financiële Ondernemingen (NFO)	2000-2021
Productiewaarde	Productiestatistieken (PS)	1993-2022
Omzet	Aangifte omzetbelasting (btw)	2007-2022
	Directe Raming Totalen (DRT)	2014-2023
	PS	1993-2022
	NFO	2000-2021
	Polisadministratie	2006-2023
Werkgelegenheid (banen, fte en uren onder werknemers)	Polisadministratie	2006-2023
Werkgelegenheid (werkzame personen)	Bedrijfsdemografisch Kader (BDK)	2007-2023
Werkgelegenheid (werkzame personen, fte)	PS	1993-2022
Arbeidsproductiviteit	Afhankelijk van te kiezen maatstaf te berekenen op basis van indicatoren uit o.a.	1993-2022 (maximaal)
	PS, NFO en Polisadministratie	
Omzet, productie, toegevoegde waarde, werkzame personen, investeringen in materiële activa, intramurale R&D-uitgaven en R&D-personeel bij in Nederland gevestigde dochters van buitenlandse bedrijven	Inward FATS	2008-2021
Omzet en werkzame personen bij in het buitenland gevestigde dochters van Nederlandse bedrijven, voor zover het gaat om landen buiten de EU (gegevens naar vestigingsland van de dochterondernemingen). Vanaf het verslagjaar 2021 is informatie beschikbaar over dochters buiten en binnen de EU.	Outward FATS	2008-2021

Kenmerken bedrijven, ten behoeve van beschrijvende statistiek dan wel econometrische analyse

Bedrijfstak, grootteklasse	ABR	2006-2023
Leeftijd, zelfstandig mkb	BDK	2007-2023

Investerings vaste activa	Investerings in (im)materiële vaste activa bij niet-financiële bedrijven	2006-2021
Kapitaalgoederenvoorraad	NFO	2000-2021

Variabelen ten behoeve van modellering/weergave van WBSO/RDA-ondersteuning in econometrische analyse en beschrijvende statistiek

Vastgestelde S&O-afrachtvermindering (bedrag waarmee een S&O-inhoudingsplichtige de af te dragen loonheffing mag verminderen), vastgestelde S&O-aftrek (bedrag dat een S&O-belastingplichtige als aftrek in de aangifte inkomstenbelasting mag opvoeren)	Koppelbestanden WBSO/RDA	2004-2022
Vastgestelde S&O-niet-loonkosten/uitgaven (forfaitair op basis van S&O-uren dan wel niet-forfaitair op basis van werkelijke kosten/uitgaven) ten behoeve van vermindering winstbelasting (binnen vennootschapsbelasting of inkomstenbelasting) uit hoofde van de RDA, die in 2012-2015 van kracht is geweest	Koppelbestanden WBSO/RDA	2004-2022 (in geval van RDA 2012-2015 relevant)
Forfait: ja/nee (binaire variabele)*****	Koppelbestanden WBSO/RDA	2004-2022
Starter: ja/nee (binaire variabele)*****	Koppelbestanden WBSO/RDA	2004-2022
Winst uit onderneming van een zelfstandige ondernemer, wat in belangrijke mate het marginale tarief voor de winstbelasting bepaalt bij de inkomstenbelasting (relevant voor uiteindelijk belastingvoordeel uit hoofde van S&O-aftrek en de voormalige RDA bij zelfstandigen)	Maandbedragen inkomsten uit eigen onderneming van personen (ZELFSTANDIGENMNCDBEDRAGBUS)	1999-2022
	In combinatie met:	
	Koppeltabel RINPERSOON met ABR voor zelfstandigen (KOPPELTABELZELFSTANDIGEN), voor koppeling van natuurlijke personen binnen de gegevens van de Inkomstenbelasting aan bedrijfseenheden in het ABR	2001-2022
Marginaal tarief voor winstbelasting in het geval van inkomstenbelasting (relevant voor uiteindelijk belastingvoordeel uit hoofde van S&O-aftrek en de voormalige RDA bij zelfstandigen)	Af te leiden uit aanslagbestanden van de inkomstenbelasting, die beschikbaar zijn bij het CBS. Info over beschikbaarheid hiervan als maatwerkbestanden ten behoeve van de WBSO-evaluatie is op te vragen bij Microdata Services.	
Belastbaar bedrag aan winst van een bedrijf met rechtspersoonlijkheid, wat het marginale tarief voor de winstbelasting bepaalt bij de vennootschapsbelasting (relevant voor uiteindelijk RDA-belastingvoordeel bij bedrijven met een rechtspersoonlijkheid)	NFO PS	2000-2021 1993-2022
Verschuldigd bedrag aan vennootschapsbelasting door een bedrijf met rechtspersoonlijkheid, wat in combinatie met het belastbare bedrag aan winst het gemiddelde vennootschapsbelastingpercentage	NFO	2000-2021

weergeeft (relevant in de context van uiteindelijk RDA-belastingvoordeel bij bedrijven met een rechtspersoonlijkheid)

Marginaal tarief voor winstbelasting in het geval van vennootschapsbelasting (relevant voor uiteindelijk RDA-belastingvoordeel bij bedrijven met een rechtspersoonlijkheid)

Af te leiden uit aangiftegegevens van de vennootschapsbelasting, die beschikbaar zijn bij het CBS. Info over beschikbaarheid hiervan als maatwerkbestanden ten behoeve van de WBSO-evaluatie is op te vragen bij Microdata Services. Het CBS beschikt niet over aanslaggegevens (ter onderscheiding van aangiftegegevens) van de vennootschapsbelasting.*****

* In 2019 heeft een herziening van de RTD plaatsgevonden vanwege aanpassingen aan de richtlijnen in de Frascati Manual van de OECD voor de R&D-statistiek: <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2020/02/research-en-development-revisie-2019>. Dat heeft er onder meer toe geleid dat ingeleend R&D-personeel ook meegenomen wordt bij de R&D-activiteiten en -uitgaven van een bedrijf. Een andere aanpassing is dat personen die minder dan 0,1 vte op jaarbasis aan R&D-activiteiten besteden, niet meer worden meegeteld in de R&D-statistiek. Cijfers volgens de methodiek na revisie zijn beschikbaar vanaf het verslagjaar 2013.

** Variabele 'Uitgaven aan Research en Development activiteiten uitgevoerd door derden in het buitenland' binnen de RTD-microdata.

*** Variabelen betrekking hebbend op uitgaven aan Research en Development activiteiten verricht door derden in het buitenland binnen de RTD-microdata, met een onderverdeling naar: andere bedrijven behorend tot het concern, overige bedrijven niet behorend tot het concern, publieke researchinstellingen en hogeronderwijsinstellingen.

**** Alleen even jaren. Er zijn ook data beschikbaar vanaf 1996, maar met ingang van verslagjaar 2010 zijn de cijfers ingrijpend veranderd ten opzichte van voorgaande jaren. Het gebruik van innovatiedata van vóór 2010 is dan ook af te raden voor tijdreeksanalyses. In 2020 heeft een revisie van de innovatiestatistiek plaatsgevonden, betrekking hebbend op het verslagjaar 2018, naar aanleiding van aanpassingen van richtlijnen in de Oslo Manual van de OECD voor de innovatiestatistiek. Dit is gepaard gegaan met een herontwerp van de innovatie-enquête (CIS). Inhoudelijk is een belangrijke verandering geweest dat geen onderscheid meer wordt gemaakt tussen technologische en niet-technologische innovatie. In de nieuwe methodiek wordt systematisch van een breed innovatiebegrip uitgegaan, waarin technologische en niet-technologische innovatie zijn geïntegreerd. Wel wordt nog een onderscheid gemaakt tussen product- en procesinnovaties, waarbij in de nieuwe methodiek bij procesinnovaties wordt uitgegaan van het begrip bedrijfsprocesinnovaties, inclusief vormen van niet-technologische innovatie. Voor nadere info is te raadplegen: <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2020/42/ict-kennis-en-economie-2020>, paragraaf 6.1; <https://www.bedrijvenbeleidinbeeld.nl/strategische-doelen/bevorderen-van-innovatie-en-economische-vernieuwing-in-sectoren/versterken-van-innovatie-in-het-bedrijfsleven/innovatieactiviteiten>.

***** Het CBS heeft een nieuwe octrooistatistiek ontwikkeld. De microdata zijn in juni 2023 beschikbaar gekomen voor externe onderzoekers in de RA-omgeving van het CBS.

***** Vaststelling van S&O-niet-loonkosten/uitgaven op basis van forfaitair regime dan wel werkelijke kosten/uitgaven.

***** Of de S&O-inhoudingsplichtige of S&O-belastingplichtige een S&O-verklaring heeft ontvangen binnen de WBSO-startersfaciliteit.

***** De aangiftegegevens van de vennootschapsbelasting zijn eerder benut voor de evaluatie van de Innovatiebox. Zie <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-1122785.pdf>, bijlage A. De daarbij gebruikte bestanden kunnen mogelijk hergebruikt worden voor de evaluatie van de WBSO.

Aangifte omzetbelasting (btw)

De bestanden Aangifte omzetbelasting bevatten gegevens over alle bedrijven (op het niveau van de bedrijfseenheid, BEID) in Nederland die omzetbelasting betalen. Naast de betaalde omzetbelasting bevatten de bestanden ook de omzet waarover deze belasting betaald wordt. De bestanden bevatten echter ook witte vlekken: activiteiten waarvoor in de omzetbelasting een vrijstelling bestaat, zijn uitgesloten. Zo is de dekking van de bestanden in sectoren zoals de landbouw, zorg en onderwijs bijvoorbeeld slecht. Bovendien zijn de bestanden niet bruikbaar voor het bepalen van de financiële positie van bedrijven buiten de omzet. Deze 'btw-bestanden' zijn vanaf 2007 beschikbaar.

Algemeen Bedrijven Register (ABR)

Het Algemeen Bedrijven Register (ABR) vormt voor het CBS de ruggengraat van het statistisch proces voor economische statistieken. Het ABR is een systeem waarin identificerende gegevens en structuurgegevens over

alle bedrijven en instellingen (inclusief zelfstandigen) zijn geregistreerd. Hieruit worden de statistische eenheden bedrijfseenheid, ondernemingengroep en lokale bedrijfseenheid afgeleid. Het ABR bevat informatie over de economische activiteit en het aantal werkzame personen. Daarnaast bevat het ABR ook informatie over bepaalde 'events'. Een event geeft een gebeurtenis of wijziging weer binnen het ABR: bijvoorbeeld de oprichting, overname of opheffing van een bedrijf. De Regionale eenheden base (ABR-regio) is een verrijking van het ABR, met informatie over de vestigingsplaats.

Bedrijfsdemografisch kader (BDK)

Het Bedrijfsdemografisch Kader (BDK) is een verrijking van het ABR met meer bedrijfskenmerken en samenhang tussen bedrijven, waardoor bedrijven beter door de tijd gevolgd kunnen worden.

Community Innovation Survey (CIS) - Innovatiestatistiek

De Community Innovation Survey (CIS) is een enquête over innovatieve inspanningen en innovatieresultaten van bedrijven, die iedere twee jaar wordt gehouden onder de lidstaten van de Europese Unie. Het CBS voert de enquête uit bij in Nederland gevestigde bedrijven met 10 of meer werkzame personen. De belangrijkste doelpopulatie bestaat uit de industrie- en dienstensector. De steekproef wordt getrokken uit het ABR en omvat ongeveer 15 duizend bedrijven. Bedrijven met 200 of meer werkzame personen worden integraal waargenomen. Er wordt niet bijgeschat voor bedrijven met minder dan 10 werkzame personen. Een consistente reeks is beschikbaar vanaf 2010.

Directe Raming Totalen (DRT)

De Directe Raming Totalen (DRT) combineren omzetgegevens uit drie verschillende bronnen. Voor de 350 grootste bedrijven komen de gegevens uit CONGO (consistentie grote ondernemingen). Voor de volgende 1 900 grootste bedrijven (Top-X) zijn deze gebaseerd op primaire dataverzameling, bijvoorbeeld uit de Productiestatistieken. Voor de rest van het bedrijfsleven dat niet voorkomt in steekproeven van enquêtes, worden btw-bestanden gebruikt. De data zijn bovendien per kwartaal beschikbaar.

De gegevens zijn pas vanaf 2014 beschikbaar. In de daaraan voorafgaande jaren is de DRT beschikbaar, maar aan minder verstrekende kwaliteitscontroles onderworpen. Wel zijn de omzetcijfers zeer actueel.

De data zijn standaard beschikbaar via RA voor bedrijven met als hoofdactiviteit groothandel en handelsbemiddeling, vervoer en opslag, horeca, informatie en communicatie, specialistische zakelijke diensten, overige zakelijke dienstverlening en overige diensten. Voor overige sectoren (niet omvattende landbouw, bosbouw en visserij en financiële dienstverlening) is info over maatwerk te verkrijgen bij het CBS (microdata@cbs.nl).

Investerings in (im)materiële vaste activa bij niet-financiële bedrijven

Cijfers van investeringen gedaan door niet-financiële bedrijven. Onderscheid wordt gemaakt naar soorten vaste activa en naar nieuwe of bestaande activa. Onder materiële vaste activa worden onder andere verstaan gebouwen, grond, transportmiddelen en machines van een bedrijf. Immateriële vaste activa bestaan onder andere uit software, licenties, goodwill.

Inward Foreign Affiliates Statistics (Inward FATS)

Inward Foreign Affiliates Statistics (Inward FATS) bevat de microdata van dochterondernemingen in Nederland waarover een buitenlands bedrijf zeggenschap uitoefent. De gegevens worden samengesteld op basis van gegevens uit bestaande CBS-statistieken (productiestatistieken, werkgelegenheidsstatistieken, investeringsstatistieken en R&D statistieken) in combinatie met gegevens van de Ultimate Controlling Institutional unit (UCI) van de betrokken bedrijven. De UCI is de eenheid van waaruit wereldwijd de strategische beslissingen (bijvoorbeeld benoemingen directeurs, investeringen) genomen worden voor de

ondernemingen. Per record worden tevens de SBI-code en het land waar de UCI is gevestigd, gegeven. De gegevens zijn beschikbaar op het niveau van de buitenlandse dochters als bedrijfseenheden.

Maandbedragen inkomsten uit eigen onderneming van personen (ZELFSTANDIGENMNDBEDRAGBUS)

De populatie van dit bestand bestaat uit alle personen die via de Inkomstenbelasting aangifte hebben gedaan van inkomsten uit eigen onderneming. Deze data bevatten voor personen de berekende maandbedragen van inkomsten uit eigen onderneming (winst/verlies) op basis van het fiscale jaarbedrag uit de aangifte Inkomstenbelasting. Omdat via de Inkomstenbelasting geen informatie wordt verschaft over de aanvangsdatum en einddatum van de werkzaamheden van een zelfstandige, wordt er vanuit gegaan dat de zelfstandigen het gehele jaar hebben gewerkt tenzij de persoon in kwestie is overleden (informatie uit de GBA). Indien de zelfstandige is overleden, wordt de eindgeldigheid van het record gelijkgesteld aan de overlijdensdatum.

Outward Foreign AffiliaTes Statistics (Outward FATS)

Outward Foreign AffiliaTes Statistics (Outward FATS) bestaat uit gegevens over buitenlandse dochterondernemingen waarover een Nederlands bedrijf zeggenschap uitoefent. Tot het verslagjaar 2021 is informatie beschikbaar over dochters buiten de EU en vanaf 2021 over dochters zowel buiten als binnen de EU. Tot het verslagjaar 2021 werden de gegevens over buitenlandse dochters van grote niet-financiële ondernemingen verzameld via primaire waarneming in de vorm van enquêtering, de gegevens over buitenlandse dochters van de overige ondernemingen via administratieve bronnen (in het geval van kleine niet-financiële bedrijven betreft het schattingen op basis van gegevens van de Belastingdienst en in het geval van niet-financiële bedrijven waarden op basis van analyse van jaarverslagen door DNB). Van elke entiteit is het aantal buitenlandse dochterondernemingen, het aantal werkzame personen en de omzet geregistreerd. Per record worden tevens de SBI-code, het type instelling (financiële onderneming / niet-financiële onderneming) en het vestigingsland van de buitenlandse dochter gegeven. Vanaf het verslagjaar 2021 betreft het een steekproef uit alle ondernemingsgroepen die vermoedelijk buitenlandse dochters hebben. Deze groep wordt bepaald door de bronnen Euro Group Register (EGR), Belastingdienstdata en SFGO-statistiek te combineren. Hierbij wordt gekeken naar buitenlandse dochters of omzet uit het buitenland. De steekproef bestaat uit een integraal deel betrekking hebbend op ondernemingsgroepen met drie of meer vermoedelijke dochters in het buitenland en een steekproefdeel betrekking hebbend op ondernemingsgroepen met twee of minder vermoedelijke dochters in het buitenland. Vanaf verslagjaar 2021 zijn ook een tweetal extra variabelen beschikbaar, namelijk de personeelskosten en de investeringen van de buitenlandse dochter. De gegevens zijn beschikbaar op het niveau van ondernemingsgroepen.

Patentaanvragen

Deze statistiek betreft microdatabestanden waarin patentaanvragen bij het European Patent Office (EPO) en Octrooiencentrum Nederland (OCNL) zijn gerelateerd aan ondernemingsgroepen uit het ABR van het CBS. Een octrooi toegekend door het EPO is geldig in elk van de landen die lid zijn van het EPO, mits de aanvrager zijn rechten in een land heeft gevalideerd. Een octrooi toegekend door OCNL is alleen geldig in Nederland. Nadat er eerder al een patentstatistiek bij het CBS was over de periode 2000-2010, heeft het CBS recentelijk een nieuwe patentstatistiek ontwikkeld, met momenteel gegevens over de jaren 2013 t/m 2020. Zie voor nadere info: <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/patentaanvragers-en-aanvragen-uit-nederland>; <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/navigatieScherm/thema?themaNr=85288>). De microdata van deze nieuwe patentstatistiek zijn in juni 2023 beschikbaar gekomen in de RA-omgeving van het CBS.

Polisadministratie

De Polisadministratie bevat gegevens over banen en is gebaseerd op data uit de loonaangiften van de Belastingdienst. De loonaangiften bevatten gegevens over inkomstenverhoudingen (uit de loonadministratie) van werkgevers en andere inhoudingsplichtigen. Het doel van de Polisadministratie is inzicht te krijgen in

arbeidscontracten en loon van werknemers. De Polisadministratie van het UWV bevat naast kenmerken van de baan eveneens enkele gegevens over het bedrijf, waaronder het bedrijfseenheid identificatienummer (BEID). Op basis daarvan is het mogelijk de persoon en diens baan te koppelen aan een bedrijf en, uiteindelijk, de prestaties van dat bedrijf.

Productiestatistieken (PS)

De Productiestatistieken geven een beeld van de werkgelegenheid en het financiële reilen en zeilen van bedrijven. De PS bevatten onder meer gegevens over omzet, kosten en toegevoegde waarde. Van de volgende bedrijfstakken worden PS samengesteld: landbouw, winning van delfstoffen, industrie, productie en distributie van energie en water, bouwnijverheid, reparatie van consumentenartikelen, groothandel en detailhandel, horeca, vervoer, opslag en communicatie, zakelijke en persoonlijke dienstverlening. De doelpopulatie van de PS bestaat uit de in de verslagperiode economisch actieve bedrijven met de hoofdactiviteit in een van de bovengenoemde bedrijfstakken.

De PS zijn enquêtes onder circa tien procent van de bedrijven. De steekproef is relatief groter onder de grotere bedrijven. Voor de kleinste bedrijven worden gegevens op het totaalniveau van grootteklasse-sector combinaties bijgeschat. Koppeling van gegevens uit de PS aan unieke bedrijven zal daarom zeker voor die kleinere ondernemingen niet altijd resultaten opleveren. De PS worden integraal gehouden onder bedrijven vanaf 100 werkzame personen en in de meeste SBI-bedrijfstakken ook vanaf 20 of 50 werkzame personen. De respons bij grote bedrijven is hoog (actief responsbeleid). Bij de kleinste bedrijven (meestal tot 10 personen) wordt er bij een aantal branches slechts eens in de drie jaar waargenomen. Daardoor kan het aantal waarnemingen van jaar tot jaar fluctueren.

Research Technological Development (RTD)

De R&D-enquête vraagt bedrijven gedetailleerd naar hun R&D-inspanningen en uitgaven aan R&D. Dit omvat ook financieringsbronnen voor de R&D-uitgaven en financiering door bedrijven van extern uitgevoerde R&D, waaronder R&D bij kennisinstellingen. Ook de omvang van het R&D-personeel en het aantal bedrijven dat bij R&D betrokken is, vallen onder deze dataverzameling. De industrie- en dienstensector is de belangrijkste doelpopulatie. De steekproef omvat ongeveer vierduizend bedrijven met 10 werkzame personen of meer. De grote ondernemingen (100 of meer werkzame personen) zijn, voor zover het R&D-uitgaven betreft, allemaal in de steekproef opgenomen. De R&D activiteiten van bedrijven met minder dan 10 werkzame personen zijn bijgeschat op basis van het WBSO-register. Uitkomsten uit de R&D-enquête en de bijschatting worden samengevoegd om uitspraak te doen over de R&D-activiteiten van alle bedrijfsgrootten samen.

Statistiek Financiën niet-financiële Ondernemingen (NFO)

Het financiële reilen en zeilen wordt beschreven aan de hand van de balansen en resultatenrekeningen van in principe alle rechtspersoonlijkheid bezittende ondernemingengroepen (moedermaatschappij inclusief de bijbehorende groepsmaatschappijen) die in Nederland actief zijn in de niet-financiële sector. De NFO wordt samengesteld uit twee bronnen, enerzijds uit primaire waarneming (enquête) bij de grote ondernemingen (onderdeel SFGO van NFO) en anderzijds uit secundaire bron (de vennootschapsbelastinggegevens van de Belastingdienst) voor de kleine ondernemingen (onderdeel SFKO van NFO). Ondernemingen met een balanstotaal vanaf 40 miljoen euro (tot 2010 23 miljoen euro worden hierbij als grote ondernemingen aangemerkt en ondernemingen met een balanstotaal onder die grens als kleine ondernemingen).

Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk (WBSO) en Research & Development Aftrek (RDA)

Nederland kent sinds 1994 de WBSO als fiscale R&D-stimuleringsregeling voor bedrijven. Op basis van de WBSO kunnen bedrijven aanspraak maken op een aftrek (afdrachtvermindering) van de te betalen loonheffingen. Basis voor dit belastingvoordeel vormen de S&O-loonkosten van eigen personeel.

Tot 2012 was een belastingvoordeel op S&O-loonkosten (zelfstandigen: S&O-uren) via de WBSO de enige aftrekmogelijkheid voor een S&O-inspanning. In 2012 is een niet-looncomponent van S&O toegevoegd via een aparte regeling, de RDA. Dit betrof een aftrek binnen de vennootschapsbelasting voor bedrijven en voor zelfstandigen een aftrek binnen de inkomstenbelasting. De aftrek was gebaseerd op een bedrag aan kosten en uitgaven (met uitzondering van loonkosten) die direct toerekenbaar zijn aan eigen verricht S&O-werk. Dit omvat materiële kosten en uitgaven aan nieuwe bedrijfsmiddelen. Ondernemers met gemiddeld minder dan 150 S&O-uren per maand konden binnen de RDA ook kiezen voor een forfait; een vastgesteld bedrag per S&O-uur.

In 2016 is de RDA samengevoegd met de WBSO. Sindsdien wordt binnen de WBSO ook een belastingvoordeel (afdrachtvermindering) verstrekt voor kosten en uitgaven ten behoeve van eigen S&O-werk. In de nieuwe WBSO-regeling geldt niet langer dat alleen ondernemingen met minder dan 150 S&O-uren gemiddeld per maand kunnen kiezen voor een forfaitair bedrag. In de nieuwe regeling hebben alle ondernemingen die optie, met daarbij een tweeschijvenregime.

Voor bedrijven die gebruik hebben gemaakt van het forfait, zijn geen gegevens beschikbaar over de niet-looncomponent van de S&O-uitgaven. Die bedrijven hebben een voordeel genoten afhankelijk van het aantal S&O-uren en hebben in verband daarmee geen gegevens over S&O-kosten of -uitgaven buiten de opgegeven loonkosten.

Deze WBSO/RDA-microdatabestanden zijn zogeheten restrictiebestanden. Toestemming van het ministerie van EZK is benodigd om analyses op deze bestanden uit te voeren.

Bijlage 1. Kenmerken bronbestanden

Tabel B.1 Kenmerken van data beschikbaar binnen het CBS

Bron	Periode (zonder breuk)	Populatie en bijzonderheden	Type data	Kennisinstel- lingen	Toeganke- lijkheid (RA = 'Remote Access'- omgeving van CBS)
ABR	2006- 2023	Alle in Nederland geregistreerde bedrijven en instellingen (incl. zelfstandigen)	Integraal (register)	Ja	Beschikbaar in RA
BDK	2007- 2023	Alle in Nederland geregistreerde bedrijven en instellingen (incl. zelfstandigen)	Integraal (register)	Ja	Beschikbaar in RA
Btw	2007- 2022	Statistische eenheden waarvan informatie uit de omzetbelasting beschikbaar is, exclusief eenheden met vrijstelling	Integraal (register)	Ja	Beschikbaar in RA
CIS	2010- 2020	Bedrijven in SBI 01 t/m 82 en vanaf 10 werkzame personen (geen bijschatting voor kleinere bedrijven)	Steekproef	Nee	Beschikbaar in RA
DRT	2014- 2023	Standaard beschikbaar in RA: actieve bedrijfseenheden met als hoofdactiviteit groothandel en handelsbemiddeling, vervoer en opslag, horeca, informatie en communicatie, specialistische zakelijke diensten, overige zakelijke dienstverlening en overige diensten. Voor overige sectoren (niet omvattende landbouw, bosbouw en visserij en financiële dienstverlening) is info over maatwerk te verkrijgen bij het CBS.	Analysebestand op basis van verschillende bronnen van omzetgegevens	Geen hoger onderwijs of UMC's, wel overige kennisinstellingen	Deels beschikbaar in RA
Investerings	2006- 2021	Alle bedrijven in SBI-range B tot en met J en L tot en met N.	Steekproef tot 20 werkzame personen, daarboven integrale enquêtering	Nee	Beschikbaar in RA
Inward FATS	2008- 2021	Voor alle variabelen met uitzondering van de R&D-variabelen: alle bedrijven behorende tot de Business Economy (Nace Rev. 2 secties B-N exclusief K, en met ingang van statistiekjaar 2010 inclusief S95; met ingang van statistiekjaar 2021 Nace Rev. 2 secties B-S, exclusief O en S94). Voor de R&D-variabelen: alle bedrijven behorende tot Nace Rev. 2 secties B-F.	Steekproef in geval van reeds voor andere statistieken gehouden enquêtes. Werkgelegenheid integraal waargenomen op basis van polisadministratie	Nee	Beschikbaar in RA
Maandbedragen inkomsten uit eigen onderneming van personen	1999- 2022	De populatie van het bestand bestaat uit alle personen die via de Inkomstenbelasting aangifte hebben gedaan van inkomsten uit eigen onderneming.	Integraal (register)	Nee	Beschikbaar in RA

NFO	2000-2021	Rechtspersoonlijkheid bezittende ondernemingsgroepen (b.v.'s, n.v.'s en coöperaties) die in Nederland actief zijn in de niet-financiële sector	Integrale enquêtering bij grote bedrijven, bij kleinere bedrijven integrale uitvraag bij Belastingdienst, met waarneming op basis van vpb-aangiften. Bij beide waarnemingsmethoden is er in beperkte mate sprake van non-respons (resp. circa 20% en circa 10%; in het geval van waarneming op basis van vpb-aangiften betreft dit het ontbreken van data uit vpb-aangiften)	Nee	Beschikbaar in RA
Outward FATS	2008-2021	De doelpopulatie van Outward FATS bestaat uit alle ondernemingen die in Nederland actief zijn, waarvan de Ultimate Controlling Institutional unit (UCI) in Nederland ligt en waarvoor geldt dat ze dochterondernemingen hebben buiten de EU-zone en met ingang van verslagjaar 2021 tevens binnen de EU-zone. Niet waargenomen worden ondernemingen met een activiteit in de landbouw en visserij. Ook ontbreken openbaar bestuur, huishoudens en extraterritoriale organisaties en lichamen.	Tot verslagjaar 2021: integrale waarneming; grote niet-financiële bedrijven met enquête, overige bedrijven via administratieve bronnen (gegevens van Belastingdienst en analyse van jaarverslagen door DNB). Vanaf verslagjaar 2021: steekproef uit ondernemingsgroepen die vermoedelijk buitenlandse dochters hebben; integraal onder ondernemingsgroepen met drie of meer vermoedelijke dochters in het buitenland en op steekproefbasis onder ondernemingsgroepen met twee of minder vermoedelijke dochters in het buitenland.	Nee	Beschikbaar in RA
Patentaanvragen	2013-2020	Alle patentaanvragen ingediend door Nederlandse aanvragers bij het EPO of OCNL	Integraal	Ja	Beschikbaar in RA
Polisadministratie	2006-2023	Banen van werknemers in Nederland	Integraal (register)	Ja	Beschikbaar in RA
PS	1993-2022	Bedrijven in: landbouw, winning van delfstoffen, industrie, productie en distributie van energie en water, bouwnijverheid, reparatie van consumentenartikelen, groothandel en detailhandel, horeca, vervoer, opslag en communicatie, zakelijke	Steekproef	Nee	Beschikbaar in RA

		en persoonlijke dienstverlening, milieudienstverlening en gezondheids- en welzijnszorg. Let wel: deze sectoren omvatten niet de financiële dienstverlening.			
RTD	2013-2021	In Nederland gevestigde drijven met ten minste 10 werkzame personen worden geënquêteerd, met de industrie en dienstensector als belangrijkste doelgroep. Bedrijven in grootteklassen 0 t/m 3 worden bijgeschat op basis van gegevens van de WBSO.	Steekproef	Geen hoger onderwijs of UMC's, wel overige kennisinstellingen	Beschikbaar in RA
WBSO en RDA	2004-2022	Alle gebruikers met vastgestelde WBSO of RDA	Integraal (register)	Nee	Beschikbaar in RA met toestemming EZK (restrictiebestanden)

Bijlage 2. Frequentietellingen

In deze bijlage zijn frequentietellingen opgenomen voor een aantal belangrijke variabelen in de beschreven bronnen in het steekjaar 2016. Dit overzicht dient om een *inschatting* te kunnen maken van het aantal bedrijven/instellingen dat in een beleidsanalyse opgenomen kan worden. Het betreft hier dan ook technische gegevens over de waargenomen unieke bedrijfseenheden in een bronbestand. Dit kan afwijken van wat er op StatLine staat over bijvoorbeeld aantallen bedrijven in een jaar, omdat daarbij gewerkt wordt met een specifiek peilmoment. Het daadwerkelijk aantal bedrijven (deelnemende bedrijven aan een instrument en eventuele controlegroep) dat in een statistisch onderzoek kan worden betrokken, wordt vanzelfsprekend pas duidelijk op het moment dat een koppeling tot stand wordt gebracht. Naar verwachting zal dit specifiek voor de RTD en CIS beperkt zijn.

Waar de vulling van de cellen voor een bepaalde variabele afwijkt van het totaal aantal bedrijven dat in de bron is opgenomen, zijn beide tellingen (totaal en respons) opgenomen. Het overzicht omvat een aantal relevante variabelen uit de bronbestanden. De vulling van andere variabelen in de bronbestanden kan anders zijn.

In het ABR zijn alle bedrijven en instellingen (inclusief zelfstandigen) geregistreerd. De vulling hiervan is dan ook volledig. Ter referentie is de telling van deze bron voor verslagjaar 2016 ook opgenomen. Voor dat jaar is gekozen in verband met de beschikbaarheidsperiode van andere statistieken, zoals de CIS. Deze referentie is dus de meest volledige telling van bedrijven volgens het principe van de bedrijfseenheden. In de frequentietellingen zijn de volgende bronnen niet meegenomen:

- Het Bedrijfsdemografisch Kader is een verbijzondering van het ABR. De dekking van deze bron is daarmee in principe gelijk aan die van het ABR;
- De Polisadministratie bevat alle banen van werknemers in Nederland over een bepaald verslagjaar. Wat betreft de vulling van het aantal banen is deze dus volledig dekkend.

Tabel B.2 Frequentietellingen databronnen, 2016 (vervolg op volgende pagina)

ABR		RTD ¹		CIS		Btw	
		R&D-uitgaven		Samenwerking innovatie		Omzet	
	Totaal	Totaal	respons	totaal	respons	Totaal	respons
<i>bedrijfseenheden</i>							
Bedrijfstak							
totaal	1 727 245	6 760	2 370	7 340	4 140	1 727 240	1 523 840
A	75 130	80	30	40	20	75 130	57 890
B	465	70	20	70	35	465	420
C	65 185	1 815	1 055	1 995	1 415	65 185	60 970
D	1 225	65	15	70	30	1 225	1 120
E	1 805	110	40	85	45	1 805	1 660
F	166 690	285	55	255	120	166 690	159 520
G	249 005	885	170	1 785	840	249 005	234 090
H	41 820	340	40	535	205	41 820	39 235
I	58 100	125	10	100	25	58 100	55 310
J	92 375	380	195	640	460	92 375	86 825
K	101 025	165	45	180	105	101 020	87 785
L	27 625	55	5	50	20	27 625	25 195
M	344 735	745	325	1 145	680	344 735	324 475
N	72 535	505	65	390	145	72 535	68 155
O	820	170	40	0	0	820	730
P	76 205	145	20	0	0	76 205	65 270
Q	144 465	560	200	0	0	144 465	66 645
R	103 640	150	25	0	0	103 640	94 455
S	104 380	115	25	0	0	104 380	94 065
T	20	0	0	0	0	20	15
U	5	0	0	0	0	5	5
Grootteklasse							
Totaal	1 727 245	6 760	2 370	7 340	4 140	1 727 240	1 523 840
0-9 wp	1 663 285	160	30	0	0	1 663 280	1 466 885
10-249 wp	61 005	4 545	1 510	5 990	3 285	61 005	54 710
250+ wp	2 955	2 050	830	1 350	855	2 955	2 240

¹ De cijfers van de RTD hebben betrekking op 2015 en zijn gebaseerd op de R&D-statistiek voorafgaand aan de in 2019 doorgevoerde revisie.

Tabel B.2 Frequentietellingen databronnen, 2016 (vervolg)

Investeringen		DRT		PS	WBSO	
		Omzet		Toegevoegde waarde	S&O-(niet)-loonkosten	
	totaal	totaal	respons	totaal	totaal	respons
bedrijfseenheden						
Bedrijfstak						
totaal	1 213 675	640 050	604 740	56 505	17 085	16 045
A	13 840	0	0	540	485	400
B	465	0	0	290	20	20
C	65 185	0	0	9 045	3 895	3 820
D	1 225	0	0	560	45	45
E	1 805	0	0	470	85	85
F	166 690	0	0	3 855	470	445
G	249 010	0	0	18 940	2 040	1 990
H	41 820	38 750	36 685	3 830	95	95
I	58 100	54 190	51 435	725	15	15
J	92 375	85 265	80 680	5 940	3 645	3 340
K	0	0	0	0	1 985	1 985
L	27 625	0	0	1 025	55	55
M	333 820	310 160	294 625	5 425	3 595	3 140
N	72 535	66 990	63 420	5 350	340	330
O	0	0	0	0	0	0
P	0	0	0	0	75	65
Q	0	0	0	0	110	100
R	0	0	0	0	65	55
S	89 190	84 695	77 900	510	60	55
T	0	0	0	0	0	0
U	0	0	0	0	0	0
Grootteklasse						
totaal	1 213 675	640 050	604 740	56 505	17 085	16 045
0-9 wp	1 162 190	618 250	583 220	25 240	9 915	8 880
10-249 wp	49 785	21 060	20 780	29 615	6 585	6 580
250+ wp	1 690	740	740	1 645	585	585

Bron: CBS en RVO

Het betreft technische, ongewogen informatie over de waargenomen eenheden.

Betekenis bedrijfstakcodes: (A) Landbouw, bosbouw en visserij, (B) Delfstoffenwinning, (C) Industrie, (D) Energievoorziening, (E) Waterbedrijven en afvalbeheer, (F) Bouwnijverheid, (G) Handel, (H) Vervoer en opslag, (I) Horeca, (J) Informatie en communicatie, (K) Financiële dienstverlening, (L) Verhuur en handel van onroerend goed, (M) Specialistische zakelijke diensten, (N) Verhuur en overige zakelijke diensten, (O) Openbaar bestuur en overheidsdiensten, (P) Onderwijs, (Q) Gezondheids- en welzijnzorg, (R) Cultuur, sport en recreatie, (S) Overige dienstverlening, (T) Huishoudens, (U) Extraterritoriale organisaties.